

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig
Salisburgi, 1693

Privilegium XLVIII. Abbates Monasteriorum habent jurisdictionem
ordinariam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61596)

PRIVILEGIUM XLVIII.
Abbatibus Monasteriorum ha-
bent jurisdictionem ordi-
nariam.

1. Quenam dicatur ordinaria jurisdictione.
2. Fundamenta, ex quibus demonstratur compe-
tente ordinariam jurisdictionem.
3. Novitii pertinent ad jurisdictionem Abbatis.
4. Jurisdictionem potest Abbas delegare, & in fo-
gura iudicii exercere.
5. Abbas quid possit quando crimen meretur de-
positionem.
6. Abbates exempti habent in suis Regularibus ju-
isdictionem quasi Episcopalem.
7. Ideo disjuncti in irregularitatibus & censibus
occursu.

Iurisdictionem ordinariam tam in Criminali-
bus quam Civilibus causis, sive circa regularia
statuta sive circa alia negotia in Regula non
comprehensa agatur, competere Abbatibus in
suis Religiosis liquidd ex iure demonstrari po-
test. Etenim ordinaria jurisdictione illa ex mente
omnium DD. appellatur, quae competit ex officio
& iure Magistratus, daturque vel à lege scripta,
vel à consuetudine, vel à Principe, aut Repub. vel
Collegio honesto non restricte ad unam vel alteram
particularem causam (sicut in Iudice dele-
gato) sed perpetuo toto scilicet officii tempore,
ita ut talem jurisdictionem habens ordinariè
tanquam Juxer adiri possit.

Videamus nunc, an hæc omnia circa jurisdic-
tionem Abbatibus competentem concurrant.
Et in primis clarum est, quod à talem jurisdic-
tionem sibi vindicent Abbates ratione sui officii ma-
gistratus & superioritatis quam gerunt perpetuo
super suos Religiosos & non sit ipsis in uno vel
altero particulari casu commissa.

Secundo datur hæc jurisdictione de lege & qui-
dem primitus Divina, quæ præcipue Prælati
ligandi solvendi que potestatem concessit, ut probat
Tamb de iur. Abb. tom. 2. disp. 7. q. 3. Deinde
verò & appetitibus ex lege Canon. scripta ex qua Ab-
batibus conceditur potestas excommunicandi,
quæ utique magnam jurisdictionem & cogniti-
onem super arduis causis supponit eum excom-
municatio sit de majoribus penis Ecclesiasticis

e. cum ab Ecclesiis, & c. quanto. de Off. Or-
din. c. sicut tuis de Simon. c. cum in Ecclesiis 10. a.
Major & obed. signanter in a. ea qua de stat. Mo-
nach. dicitur, quod Abbas possit punire & corri-
gere Monachos, secundum Regulam & Aposto-
lica instituta, adeoque etiam tanquam Juxer &
si extra Regulam delinquant, & arguitur ex Conc.
Trid. 15. de Reg. c. 14. Item in c. suscepimus, &
in c. sicut ex litterarum, de Homic. Prælati Regu-
laris cognovit & sumpsit informationem super
homicidio, eique & non Episcopo Pontifex,
quid faciendum sit, rescripsit, cum tamen homi-
cidium non sit culpa in Regula comprehensa.

Tertio hæc jurisdictionem habent Abbates
ex consuetudine ita enim Navar. Conf. 6. de For.
comp. & comment. 2. de regul. super Canon. non
dicatis. n. 63. testatur se nullum vidisse Mona-
sterium, in quo privilegio vel consuetudine non
sit obtentum, ut Prælati non tantum cognoscat
de illis, quæ tangunt regulam, sed universum de
omnibus.

Quarto hæc jurisdictione data est à Principe
Ecclesiasticis status scil. Romano Pontif. qui Re-
ligiosorum Ordines & Prælatorum superiorita-
tes approbavit, jus eligendi Abbatem concessit,
& Regulam confirmavit, proinde sicut in Re-
gula S. Benedicti habetur, ut Abbas possit de
majoribus culpis, de fratribus incorrigibilibus
penas statueret, excommunicationem ferre, ita
id ipsum à S. Pontifice Regulam confirmante
concessum intelligi debet, alias enim non con-
cessisset Pontifex in d. c. ea qua. de stat. Monach.
ut Abbas delinquentes corrigat secundum Regu-
lam S. Benedicti.

Quinto qui à Collegio honesto eligitur, & eia-
dem præficitur, habet jurisdictionem ordina-
riam saltem in civilibus in eos, qui sunt de Colle-
gio L. fin. C. de iurisd. om. iud. atqui Religiosi e-
legerunt Abbatem, eumque vice Dei super caput
suum posuerunt, & si Religiosus 27. de Elec. in 6.
ergo, &c.

Extenditur hæc jurisdictione etiam ad Religio-
nis Novitios, ut & isti non coram Iudice sæ-
culari, sed Abbate conveniri debeant, quam vis
enim verè Religiosi adhuc non sint, censentur
tamen de corpore Monasterii, & persona Eccle-
siasticæ, cum sint in via ad professionem,
sicut alias cingendus pro cincto habetur arg.
c. Religioso. de Sent. excom in 6. L. pen. ff. de Mil.
estiam.

restam. Navar. de foro compet. conj. §. 6. Tamb. de l. Abb. tom. 3. disp. 6. q. 28.

4 Potèd cum, ut demonstratum, jurisdictio Abbatum sit ordinaria; ea & delegati five per Commissarium exerceri L. 3. de jurisd. l. un. C. Qui pro sua jurisd. (de delegatione lege in thesibus de Foro comp. c. 1. §. 2.) item & figura judicii, seu usitatus Tribunalium stilius adhiberi rectè poterit, quia Ordo judicarius non ad ampliacionem jurisdictionis, sed favorem publicum, ne ex præcipitatione iniquitas committatur, introductus est, latè hæc materiam examinavit & secundum dicta decidit Panor. in c. si quis contra. 4. de For. comp. n. 42. Et seqq.

5 Licet veid communiter teneant DD. quòd Abbates non possint delinquentibus religiosis penam depositionis vcl degradationis infligere, cum auferre ordines videatur habere aliquam connexionem & dependentiam à potestate ordinis Episcopalis, ut cum Panor. in d. c. si quis, n. 43. tradit Barbosa de Offic. Ep. p. 3. alleg. 110. n. 25. cum Sylv. Bonacina & aliis. Possunt tamen imprimis cognoscere de qualitate facti, amerceatur depositionem, sicut quilibet Judex cognoscere potest, an sua sit jurisdictio L. si quis ex aliena. ff. de Judic. l. 2. ff. Si quis in jus voc. 6. super litteris. de rescript. & diximus de Foro compet. Deinde illud hic maximè est advertendum, quòd Antiqui Canonès propter rigorem primitivæ Ecclesiæ fuerint proniores ad imponendam penam depositionis, qui hodie ut plurimum in atrocissimis usu recepti non sunt, ut rectè monet Bonacina de censuris disp. 4. punct. un. Multum notabile est, quòd tradit Vallens. ad tit. de Penis. §. 4. in fin. Hodie ex generali consuetudine de jure Canon. omnes ferè pœnas factas esse arbitrarias, & pro discretionè Judicis (consequenter etiam Abbatum, cum & is in criminalibus Judex sit) consideratis circumstantiis moderari posse, quod saltem in delictis non enormissimis & necdum data incorrigibilitate, c. cum non ab homine de Judic. & circa personas regulares (quarum alias tota vita pœnitentia est) admittendum existimàtim facit textus in c. inquisitionis. 21. de Accusat. ubi dicitur, pœnas posse juxta personam merita & qualitatem excelsis à Judice temperari, excepta irregularitate, quæ ipso jure contracta fuisset,

Circa Abbates exemptos præsertim in speciali territorium habentes breves hinc inde dunt est, quòd in suos Regulares, nem in suos Domesticos & familiares Laicos, ac alios pœna exemptionis jure sibi subiectos jurisdictionem quasi Episcopalem habere crederentur, ita quæ ex potestate jurisdictionis (cum pœna cum ordine Episcopali crearetur) in jure competere Episcopis respectu suorum Diocesium et etiam istis Abbatibus concedantur. Etiam Chobos de Jurisd. Ord. in exempt. p. 4. q. 20. n. 1. Et seqq. Si enim cura Monasteriorum exemptionem non competit Episcopis, nec per s. Pœna, nec in Commissariis semper commode exerceri potest, necesse est, quòd penes cuiusque Religionis vel Monasterii exempti Prælatos restitua fuerit. Tamb. de jur. Abb. rom. 2. disp. 1. n. 2. in specie exemplum pro pœna quodammodo simile potest Barb. de Offic. Ep. p. 2. alleg. 39. n. 22. cum aliorum quòd potestas data Episcopis in Concilio Trid. s. 24. de Reform. c. 6. ad Abbates exemptos quoque extendatur, ut possint dispositionem omnibus irregularitatibus & suspensionibus ex delicto occulto provenientibus, excepta ea qua oritur ex homicidio voluntario & excepta alia delictis ad forum contentiosum, item delinquentibus quibuscumque castibus occulit etiam pœna depositionis referuntur abjolvere.

Cæterum qualem undequaque potestatem habeant Abbates in Religiosos, minus potestatem nec hujus instituti foret examinare, videantur integri Tomi, quos de jur. Abbatum Tambertinus conscripsit.

PRIVILEGIUM XLIX.
Abbates Monasteriorum possunt conferre minores Ordines, & habent usum Pontificalium quorundam.

1. Abbas conferri minores aliquando etiam potest benedictus.
2. Hodie tantum regularibus subditis.
3. Potest tamen ordinare Novitios.
4. Item alienos subditos cum dimissionibus.
5. Abbates quorum Pontificalium usus habent.